

NOVINE

Cejna novine je :

Na cejlo leto . . . . . 20.80 K
Na po leta . . . . . 10.40 K

Edno štev. 40 fillerov.

Političen, družbeni i pismeni
list za stároslovence.
PRIHÁJA VSÁKO NEDELO.

Vreditelstvo i izdajitelstvo:
Politične komissárije tiskárna
propaganda.

Razširjavanje svetlosti.

Gda so se, pred ništernimi desetiniami lejti, proletárska, siromaški delavcov deca, vu očivestni sóljaj túdi i *svetsko včenjé* začnola včiti, te se je razširjávala nájobprvim i svetlost med národní človečanstva. *Svetlost rázuma i pámeti*, brezi šteri se znanosti naturálski pravíc ne mrejo zarazmiti, štere so *guč* naše matere zemlé, i *guč* naše stáre matere: natúre. Kak dugo ne razmimo nasi mater, tak dugo smo deca, tak dugo smo v málilejtaj, v kmici bodoči. Tak dugo si túdi i pomagati ne vejmo, i nidti ne mrejo pomočti eden drugom, kakstéč bi radi tó včinili.

Zuanost naturálski pravíc se vu sóljaj dáva naprej. Fundameat njihov so vsa ona *istinska včenjá*, od šteri ti nerázumni lúdjé tak mísljjo, ka so nikaj nej vrejdaa; štera se že v lúdstva — sóljaj moro navčiti, sledi ponávlati, povekšávati — brezi konca, ár dokončétka právo včenjé ne ma i nidti je ne de melo nigdár, kak i nikše

drúgo delo túdi nej. Vsáko istinsko včenjé človečastva delo zlehkóti, ali v edaom ali v drugom táli, ono vsigdár vu vékšo i vékšo svetlost pela tak, da naturálske pravice vsigdár kole i bole zarazmijo ino póleg eti vsigdár ležejše, bogše i lepše lahko živéjo.

Kak so tak proletárje, ti siromaški delavci, *eden drugoga vučéti*, vu znanostaj istinski pravíc, od vrejmena do vrejmena, vékše i vékše naprejidenje meli, zarazmili so túdi bole i bole *guč* ino včenjé svoje matere zemlé. Ino te so si túdi na ednók i pomagati znali.

Naj si zadosta krúha i oblejke pripravijo, so si bógšó škér i mašine začnoli réditi, pri oprávljanji zmetnejšega dela so pa naturálske móci, kak sopót, gáz, elektriko vzéli sebi na pomóč. Návčli so se túdi i brániti próti tím strašnim hodéčim betegom, próti peštiši, koleri, ino tak so pomali po istinskem túdi i bógši žitek meli, se bole lahko povnožávali.

Delavne, tó je proletárski lúdjé, bi vu méri dale lahko živeli, či bi tó njihovim najvékši neprijátelje, kapitalistje,

ti velki bogátci, dopústili. Kak so opazili, ka njihovim, do eto máo skoro šenkani delavci, v znanostaj naprejídóci, vseli ležejši žitek májo ino se vsigdár bole ponávlati, so proletáre, z cejlím svojim znánjom, nazáj šteli vréti v prvejši njihov nevolen stáliš. Ino ti kapitalistje, vso oblást svejta v svoji rókaj imajóci, so samo za tega jedinoga zroka volo začnoli to strašno bojno, č so glih vsefelé drúge zroke dávali naprej na tó gledóč, samo toga istinskoga nej.

Ka kelko pozni nevol so pretrpeli proletárje v etoj bojni po ednom ino vsi vkúper, kelko nevol i súdešna do ti živoči i na dale mogli podnesti, gda nam je tá dugo trpéča bojna skoro vso našo, v dúgi lejtaj pripisávljeno vrejdaest zaprávila: tó vsi lahko od dnéva spametújemo. Ino naj ete groznosti več nigdár ne pridejo nazáj na národe človečanstva, ka bi se od kapitalistov ino njihovim pomočnikov zapelani i vkúpzmejšani proletárje, pá vmárgjali gda eden drugoga, naj se ednók konec včini etim krvávim človečim mesnicam: *so presvečeni proletárje,*

Uriášova zemla.

Odišao je dén za dnévom ino pávri so čakali.

Notri v kašteli so pa velko goščénjé meli.

Pávri so si samo malo stroška prinesli z sebov ino onoga so jeli za plótom. Odišao je dén za dnévom ino čakali so.

Ostro vetróvje je pihalo ino po gojdnaj, júttraj, je zmrzávao mraz.

V monoštri so pa i na dale velko goščénjé meli. Vsefelé rib, zverine, pečénjá so tam za do volé jeli ino močna vina pili.

Odidejo dnévi za dnévni ino pávri čakajo. Eden dén pa právi te eden:

— Sfálo nam je krúh, ka smo ga prinesli!

Odhájali so dnévi ino čakajo. Nyi-

hov žalódec je pa trepetao od gláda.

Na vse kraje so že poposki slúžbenicje hodili k nyim ino so od toga gúčali, ka de jaj tistomi, ki se próti svojimi gosgodini gor postávi! Ár je tó z glavovhodéci gréh ino telko, kak próti Bógi včinjena lagojina.

Odhájali so dnévi ino pávri li čakajo. Ino v nyuhovi sraaj se je začnolo vúpanje, kak blato, na táksé preminjávati.

Odhájali so dnévi ino čakali so. Te právi eden med nyimi:

— Spómte se samo z oni, ki so se gorpostavili próti hontskoj gospodi. Tistim so glavé na špot svejta dolobrili!

Eden drúgi je pravo:

— Spómte se samo z oni, ki so v svojoj britkóci na estergomskoga púspeka nyivaj kamene mejé dolpodrli! Tiste so túdi dolobrili, ali ešče i na

senja so mogli idti ino vókríčati svo špot! Po tom so je pa dolstirali z nyihovi grúntov!

Eden drúgi je pravo:

Spómte se z oni, ki so nej šteli trojno desetino dávati, štero so te po sili vzéli vkraj od njih. Tistim so nosé dolzrezali!

Notri v monoštri so velko goščénje meli. Odhájali so dnévi ino pávri so čakali. Ino vera vu Pravici je preminola z njih. Velka bojznost je obsejla nyihova srca ino trepetali so.

Na dvor so pa dolprinesli od nிக்க ednoga nebogajóčega pávra, dol so ga vtégnoli na deres ino Uriášovi slugi so ga z boti bili. Z tejla njegovoga se je dolspráskao gvaat ino kóža z mesóm nyemí je že túdi dolvisila.

Pávri so to vidli.

V monoštri je pa pravo nádori

šteri so vsi po ednom ti právi vučitelje eden drugoga i steri to právo ino istinsko svetlost razširjávajo med vsejmi národi človečanstva, — vzéli v róke oblast.

Svetlost se z svetli mest razširjáva ober nás ino tam se ono včenjé diva naprej, šteroga fundament je znanost i delo, ino po etom ležejsi, bogši i lepši žitek na etom svejti. Vu eti mestaj se delajo, vžmislávajo, grüntajo, neprestanoma nóve i nóve skéri, bógši i bogši mašinje, lepša i lepša oblejka, hasnovitejša i hasnovitejša vrástva, zdravejša i prilicnejša stanjá, vékša i stalnejša pomoč vu deli, kak včenjé i nūcanje naturálski móči sopóta, gáza, elektrike i t. d. — Eto je te nóvi svejt, ki svoj lepši i dugši žitek na etom svejti na krili svoje matere zemlé, šče meti. Za toga volo si je póleg včenjá i zapóvidi svoje stáre nature, bratovčino vsej živóči národov postavo gor, naj brat brati, sestra sestri, vu vsej tažávaj žitka, vsigdár na pomoč bode.

Kmica se z kmicni mest káže vó, gde se našim, zdaj ešče v kmici stojéčim, proletárskim bratom i sestram samo „vekivečnoga“ žitka včenjé dáva naprej; gde se ete svejt z cejla zame-táva, gde se tá hodéči vsigdár samo na drugi, lepši svejt pripravljajo ino po smrti čakajo nóvi, vekivečen žitek. Vu eti mestaj se je nikoli nigdár nej kaj tákšega dela napravilo, vžmislilo, štero bi človečánskomi národi v zemelskom žitki gda na hasek biló, i nidti se je i nej moglo napraviti, ár so ono temna mesta. — Eto je te stári svejt, steroga voditelje so kapitalisti i njihovi slugi, šteri so si bogástvo od indašnjega vrejmena máo samo za žitek etoga svejta správlali

eden pop, šteri je v tistom vrejmeni prišao z Rajna vodé krajine:

Či bi samo vido, gospodin, kak se godi v záhodni držánjaj. V železnom jármi térejo tam žküper lüdstvo ino vkrajvzemejo od té nevolne vncžine vsáko sloboščino, ár so nyim ete samo na kvár!

Gda so pa pávre gorprinesli v monošter, te gorstáne v velkoj svojoj srđitosti Uriás ino táksi je bio v svojem velčánstvi, kak či bi sám Bóg počivao na njegovi ramaj ino právi nádori:

— Pogledni, gospodin, kákša k stvarám spodobna je njihova fórma! Ka šče od méne tó nevolno lüdstvo, stero vlasé odzaja spleteno nosi ino od grdóbe pisnivo, v dúšaj njim pa

vküper, ár so po smrti nóvi žitek sami nej vervali, nego samo glásili.

Kapitalistje i njihovi pomožnicje so nej „bratovje“ svojim vnógim bratom, nego samo „pastérje“ svoje velke črejde, z štero so túdi vsigdár i tak djáli. Vu vrejmeni méra je za njé oprávlalo teško delo proletársko lüdstvo, naj samo oni májo dober žitek na etom svejti, nej pa njihova „vnožina“; ino bojne so túdi samo záto držali, naj si z milliónov milliárde napravijo, ino to „vnožino“ nazájvržejo v kmico neznanosti. Z lejpim i práznim njihovim včenjóm, z cinkanjom zláta, so tak fáju znali razdrážit, vküpsmesti, edne na druge nahujščiti svoje vogske-russoske, nemške-francuške i drugi národov črejde, ka se je millión-milliónov delavni, proletárski bratov vmárjalo med sebov, od stároga časa do denésnjega vrejmena, kak nejma živina; cejlo mórje se je pretočilo človeče krvi, ino oni so se veselili nad etim, ka „kak fáju so pá tó vónapelali!“

Ino itak tej, i njihovi slugi i pomočnicje, glásijo te. ka samo oni verjejo právoga ino istinskoga bogá, ka svetlost samo od njih ide.

Samo ka nóvi svejt ne verje več práznomi guči brezi dobroga dela, nego rájši dobro činenje brezi vsega guča!

S. B.

Zádnja Rejč.

Vu zádnji tjednaj v našoj slovenskoj krajini so se túdi razširili že nekši krivi, nekši spáčni guči, glási. Glási, šteri nemajo mesta, šteri so somo zmišlánja nedostojnoga človeka. Naprosto so ogrizávanja sramotna zapelávcov národa, šteri istina je siromák. Ne vej se

nevaren sloboden ogen gori. Ino ešče póleg vsega toga se podstópijo na tó, naj prótistáuejo svojemi gospodini, či je glih tó greh próti Bógi!

Te je nádor etak pravo njim:

— Spoznajte, ka ste grejsnicje!

Pávri so pa táksi bili, kak drejvo, štero veter trósi. Dol so položili svoje čelo k nogám Uriáša ino so pravili:

— Grejšnicje smo!

Te je nádor na tó osódo njé, ka desetim naj dolvrejžejo nosé, drugim desetim dolobrijejo glavé, drugi dvajseti pa naj v Fehérvár v temnico vržejo...

... Ino velki človik je bio Uriás. Velki pop ino velki vért. Ino meli so benedički popi v začétki Uriášove apatiije 180 podplüžue zemlé. To smrti

z čista gori nájditi, ne vej gvüšno za istino, te se lüča, dá se zapelati od brezdüšnikov. Razmi se tó samo po sebi, ár je okoli vzéti samimi zapelávcami.

Zapelávci dobro znájo za istino, ali za svoj sramotni cio, da bontajo lüdstvo proti vládi. Njemi obečavlo zlát i drágocejnost stároga svejta. Predočio njemi nekriivično, prevrtajo ono, što vsakomi národi, nájbole pa našemi svéto: *vóro i življenje familiársko.*

Zapelávci náimre nemrejo se pomiriti, da nóvi réd voló million, dobrotó i srečo oznanüvle, glási. Raznim svojim ogrizávanjim ščejo gospodarstvo proletárov, štero je že več nepremenljivo, istinsko, doli potreti.

Naturno je, da neprijá'elje nóvoga svejta zgrábijo vsako zgodo i nájmenšo za svoj hasek, cio. Med národom dvojnost, negvüšnost razširávejo. Ali njihove senjarije nikak nemrejo do svojega cila priditi, a kak se vidi ne bodejo ga i nigdár doségnoli. Probajo dosta, da dobio národ k sebi, da ga tak zapelávši ga vu nevolu i v nevarnost sünejo.

Zdaj so z mislili nájsramotnejšo láž i jo širijo vsov svojov móčjov, te okrivlejo vládo nášo, štera se telko trüdi kak za znotrašnji, tak i za zvünešnji mir národa i za dobrobitnost njegovo.

Sejajo zaistino velko blodnost. med národami. Oživlejo klico, stera je samo vrági rádnost, te jo je i on sam mogao zmisлити i pomagajo i on sam širiti.

Ne vém si premisliti, kak more se nájditi ešče takši človek na tom svejti, — či nema drugoga cila z tém — da tak sramotno blodnost tori med lüdstvom našem, štero je tak že po naturi bojéče. Táksi z čista — povem ti po slovenskom — je nimák,

Uriášovoj so pa meli oni 560 podplüžne...

* * *

Tak so živeli, táksi žitek so meli naši stári očácje pred stotinami lejtí, póleg, do séga máo zakriti, istinski pravíc zgodovine, gda so kapitalistje meli v rokaj vso oblast. Ino nej dosta bógšega skoro do našega cajta, do dolpovejdanja góspočine, ka že nasi starci túdi pómnijo.

Ino itak se nájdejo med nami, ešče i v denésnjem vrejmeni, *pomočnicje i slugi kapitalistov*, králov, hercegov, grofov, püspekov i vnógi drugi velki bogátcov, ki te *dober, stári svejt* za njé, po jálnom táli, od proletárov, siromákov delavcov, nazájspraviti ščejo.

S. B.

norc. Za norca pa známo, ka on nezaruha.

Jeli znáš tó, da vóra nej zmišleno delo (razmi: daritev Bogi i hválenje). Vóra má prestáre korenjé, duge, kak tó nás i več zgodovina vči. Ona je dostojna svojega življenja. Tó je nekše naturno, á ka je pa naturno, nemre nišče, niti naša vláda preobrnóti, tejm bole pa zbrisati, zvün onoga od koga tó ovísi.

Čuješ ti, nekaj bodem te pitao? Zcejla na prosto i kratko bom ti tomáčio. Jeli si ti gda zidao, cimprao hižo, ali pa vido bár takše delo? — Verjem. A nej je li gospodár hiže vsigdár z rastovga lesa dao delati fundament; pri zidini pa z dobro žežgánoga cigla áli z cementa. I vse tó, da se naj ne porúši hiža, da náj bode stálna, močno stojéča. Ka misliš, da naša vláda ne vej za té fundament, naši proletárje — misliš — ki ravnajo z nami, ki so zdaj na vládi, ka ne poznajo ga. Proletárje = siromáki, *á z toga ne sledi, da so i oni siromaškoga dúha, (!)* — kak so bili oni ravniteli stároga svejta.

Dobro že ne pomlim na rejči pesmika ali — mislim — ka po priliki eto právi v svojoj ednoj pesmi: Čüdorédnost je podloga, fundament vsáke držáve. Brezi vöre čüdorédnosti nega. Tó dobro zná i naša vláda. Zakaj bi pa kopala pod seboj grábo? Jeli si ti vido koga kopati pod seboj grabo. Jas znám, Rimlani so bili oni, ki so se malo nej vtonuli v nečüdorédnosti. I gde so zdaj?

Takšimi gučami okriviti vládo je sámo *odávenje domovine*. Sodbína takšega človeka je pa že poznáta vsem nam. Ešče ednok vam právim, da je naša vláda nakanenje nej mela nigdár, i nešče, vóra zbrisati. Po odredbi komissárovoj je vóra (vadlúvanje) posámezen poseo svakoga človeka. Ona se ne bó smetala v poslove verske.

Diktatura proletárov *nešče preobrnóti, tejm bole pa nej vničiti dosegamáošnje življenje familiársko*. Nej stvoriti, nidi dati takse forme, mere, štere bi doli potrle dosejmáošnji društveni réd. Ali šče očistiti od smétja burzsoázie, kapitalizmuša. Šče, da náj familia, nadale ostane podloga i da náj bode talnica društva delajočih lüdih.

Známo ka zapelávci národa glásijo, ka vláda prestíma vóra s tejm, ka se v posle verske meša. Nadale ka šče podignóti anarkijo i zmotiti méjno življenje familie. Vsi oni, ki takše i spodobne, krive i lažne guče, ogrizavánje širijo proti vládi: *so odávanici držáve, so protizevolucionárje*. Kókoj sejajoči, šteri doli ščejo pótreti program dikta-

ture proletárov, da náj samo neréd, strah pobüdíjo med lüdstvom, bodejo vzéli svoj lohn zaslúšeni, *dobijo svojo pláčo dobro*, či ne bodo pred očmi svojimi meli odredbe komisárove.

M....s...

* * *

Slobodno Vršenjé Vadlúvanja.

(Odrédba n. 1483 D/1919.)

Sovjetrepublika, vadlúvanje vsakoga človeka, drži za posámezni poseo i zagvúša vsakomi slobodno vršenjé (ispovedánje) vadlúvanja. Sovjetrepublika drži vse one, za neprijátele réda revolucionárskoga, ki zadržijo, bojdi i koga štéc v slobodnom vršenji vadlúvanja njegovoga.

1. Sovjetrepublika zagvúša vsakomi potpuno slobodnost v vršenji vadlúvanja: 2. Nišče nesmi i nemre zmotiti dühovnike v zpuánji verskih del i v vršenji ceremonijaj (crkveni): 3. Crkvi i drúge za pobožnost gori postávljena mesta, (kak: kapele, mesta milostna i. t. d.), té odsejmáo ostáno i nadale v službi crkve, i da crkvi ne bodejo predelane za kazalšte, nidi za mesta zabávna i. t. d. 4. Kommunizmus, sovjetrepublika, diktatura proletárov nešče i ne bode hižnizákon, dosejmáošnji réd življenja familiárskoga preobrnóti: 5. Vsi oni, ki tomi protivno glásijo i zapelávlo národ, držijo se za neprijátele réda revolucionárskoga i kak z takšimi se bode ž njimi oprávlalo.

Kunfi Zsigmond s. k.,
komissár šolski poslov.

Za koga smo se vojúvali štiri i pol let?

Večkrat sam čüo to pitati, ali právoga odgovora pa nigdár ne.

Nájveč lüdi právi, da za gospodo. Ne je pa istina!

To i jes právim, da smo se za njé začnoli vojúvati, ali na kónci smo li mi ženjali.

Z lohna trüda našega so oni šteli meti nájvékši táo, ali vse se je nači zgodilo.

Indašnja istina je, da, bič na kónci počí.

Tüdi tak se je zgodilo!

Oni, ki so to šteli, da se náj mi proletárje, kém bole zalecamo, zmantrámo, ka bi nas te ležej cukali se i tá z svojim vüzdami, so se zdaj ednok vkanili, ár so se oni prvle zalecali, kak mi i zdaj mi njé ravnamo i ne oni nás; pa mi zdaj náj što právi, da smo se za njé vojúvali i ne sami za sebé!

Drági čtevec, či bi ne bi bilo bojne, ne bi se oslobodili z vérig z járma velikášov. Vse to se je pa záto tak

zgodilo, ár je Bóg, ki vse vido i vse znáo i je že duže ne mogao trpeti krivice, štere so med lüdstvom kralúvale.

Ona bič, šteroga smó za svojo smrt držali, nam je novi, popolneši žitek dáo; ona roka, štere smo se vsi bojali, da nas vdári, nas je nej vdáрила, nego pogládila.

Ne bojmo záto ne zadovolni, brezbožni, ár či poglédnemo, da kak se je moglo tó vse tak zgoditi, gvúšno gorpridemó na to, da je to vola Boža bila.

Pozábimo záto vse trüde, mantre, mraze, vročine, žeje, gláde i dajmo hválo onomi, ki nas je stvoro, da nas je po trplivnosti pol pét letne bojne, v šteroj je telko nedužne krvi zteklo, z Sovjetno vládov obdarúvao, one pa, ki so tak mislili, da so i od njega močneši, tak močno, osramoto.

M. B.

Naznánje!

Vredništvo »Novin« vse čtevce »Novin« oprosi, da náj potrplivni bodejo za volo »Novin«, ár je v časi rasposlati ne more za volo redki hodov pošte i železnic.

Kak se hodi pošte pobólšajo, tak rédno dobi vsaki svoje »Novine.«

Vredništvo.

DOM I SVEJT — GLASI

Poznato nam je že združenje kapitalizmuša svejta za volo grlenjé revolucije vslobode národov. Próti misli cslobode so magnoli vnožino vojnístva. Kapitalizmuš je vóoznano boj svéti, z šterim de si nazáj správlao njem tak mío gospodarstvo i zagrliti proletáριο, potežiti jo nazáj pod svoje tyránstvo.

Sveti boj pela proti našoj oslobodi, — próti našoj republiki. Naša sovjetrepublika je pred očmi njihovimi — zvün Rusije — nájvékša snét, ja, nájvékši protivnik kapitalizmuši.

Vojskúvlemo se. Sodbína boja toga ovísi jedíno od nás, — proletárov. Dozrelo je vremen, gda si moremo za brati *sociálizmuš* i tak dale gori obdržati vládo svojo i njo potpuno pomágati kak dühovno, tak i telovno, ali pa prepústiti vlást i nadale kapitalizmuši.

Sámi smo v tom boji. Naša sosidna držáva — Rusija — se tüdi vojskúje z mečom misli nóvoga svejta próti neprijátelom svojim. Od njé ešče nemremo čakati pomoč. Zadržávle jo nazáj Entente, šteri je vse svoje síle oproložo v tó, ka náj nazáj správi kapitalístim gospodarstvo stároga svejta.

Prišlo je vremen da je naša revolucija poštanola poseo proletárov svejta. Gđa se bode vöpokázala pravica svetlosti protiv krivici tamnega kapitalizmuša. Záto se i združite proletárje! Da náj jednok miseo svetlosti nóvoga svejta se zmágajno podigne ober vsej národov svejta. Da svetlost tá vsakoga pojedinoga náš obláda. Ár tak nás osvetlene od míslí nóvoga svejta, ne de mogao kapitalizmuš nazáj pod svoje gospodarstvo sírati. Njihovo napínjanje denéšnje je spododno zdihávanji ednoga v dvojnost spádujenoga i mérajočega človeka.

*

Miseo nóvoga svejta silno predéra na vse kraje okrogline zemelske. Páriška konferencija zaistino ne vej, ka bi činila. V svojoj stiski že záča zgübiti glávo svojo. — Čüjejo se glási, ka od záhoda sunca Europe vse tihan na izhod sunca, na kráj daléšnje. Až je vse po vsédi, stanoli so národí pitat za račun od dosegamáojšnjega ravnitelstva kapitalističkoga.

Írci, prebiválostvo držánja Írskoga (zdaj je ešče Írska, pod vládom, robstvom Engleza) za máli cajt dol stepé z ram svojih járem. težilo nesmíleno vláde Engleške. — Á sáníengleški delavci se pa túdi močno grožajo, i so nezadovolni z vládom. Tak so vödoprnesti te zadržali expedícijo vojniško napelano proti Rusiji.

Národ egyptomski ostro tere doli nekrivično ravnanje kapitalizmuša te se pášči prímíti radovalno míslí socializmuša, kak k jedinomi oslobodjeníki svojemi.

Nadale mála Bulgária i Törska sta pripravni prímíti nóvi svejt. Bulgário samo vöre ločijo ešče od nóvoga svejta. Törska je pa ešče nej dávná, ka je vöskričala svovjetrepubliko.

V Áziji tihan na izhodi sunca se mcčao pobérajó nezadovolni Induši z vládom engleških kapitalistov. I njim že túdi zadosta s robstva kapitalizmuša tyránskoga.

Vidi se záto z tej zgodb, da miseo nóvoga svejta, miseo oslobode zamán pribíjejo na križ neprijáteli njéni. Zamáa jo odávlo judáši stáročga svejta, te zatajüvilo i zakápló: *Ona gori stáne z groba svojega. Prederé i te nájdebelejšo i nájtrdejšo steno, da z pravicom oslobode i nemrtelnov iskrov svojov osvejtli vso naturo...* M...s...

Naša románska fronta.

Na opče stánje gledoč se naša románska fronta bitno nej premenila pri vodi Tisze. — Szolnok — váras — so románi zavzéli. Ali samo so eden

dén ga meli v rokaj románi, ár so ga truppe rdéce z Cegléda (váras) združene z drügimi trupami nazáj zavzéle od tej románskih nevaláncov. — 3. — ga májuša z velikim veseljom. — Čéhi so zdaj pri várasáj, Miškolcz i Fülek. Pri Füleki so čéhi napádnoli našo rdéčo predstrážo. Kvár v našim so níkšega nej včinoli. V Ozdi (váras) so pa čéhi ravnitelstvo svoje notri vpelali.

Györska 19.-sta regimenta.

Višešnya vojnička oblást je zapovedala 5.-tomi batailljioni györskoga 19.-ga regimenta se seliti z Szombotelya v Budapešt. Vojúiki so bógvnost odpovedali. Prísítili so vodítela železnice, ka ih náj mesto Budapešte v Györ odpela. Nebógvne vojničke je zapovedništvo vojničko doli zadržalo i z med njih 13 osódlili na temlico. I tó najvékša vóza je 8 letna, nájmenša pa 1 i 1/2 letna.

160.

Vogrška sovjetrepublika je za politike volo v Budapešti doli zadržála 160 lüdi. Slüžbeno nam je naznáujeno, ka so tej, vlovenci politični i vsi so pred sód stolca preiskánja postáveni.

500.

Pred ništernimi dnévami z Rusije je v Bupapešt prišlo kakti 500 českoslovaški vojničkov. Vsi 500 ih je stópilo pod vogrško rdéčo zastavo.

Slováci.

Slováci so se že túdi najeli z vládom imperiálističkov, — Čeha. V spoj so nemirovni, i ne ščejo se pridružiti k Čeham. Revolúcija se šíri med nyimi silno. I Čéhi se dosta trüdiyo, da bi zadüšili revolúciju. Tak so v Nyitri doli zadržáli 40 vojničkov, ár so proti ravnitelstvu stanli. — V Illavo (temlica ništerni jo dobro pozna gde jé!) pa zaprli 60 proletárov póleg kapitalizmuša.

Máli vértovje.

Komissár financije nam ponovno naznani, ka se máli vértovje náj nikaj ve bojijo. — Mále vřednosti i položenja (letét) pejnez (v bankaj ali v kasaj) bodejo i nadale nepremenlivo ostála vu rokaj vértov. Ali tó je ístina, ka komissár bode ostro dao preiskávati tó, jeli so takša vřednošča i položenja pejnez zaistino z trüdom delavca, po póti pravice bilá vküpsprávljena.

Taljánska

Zavüpniki ameríkanski so z Itálie nazáj v Páris prišli, gde so najávilí, ka se taljáni močno opérajó proti ameríkáncom i tejm bole se približávlo k nam i k Rusiji. Približávanje k nam je tejm gvüšnejše, ár ih je nerazrejšvo pitanje Fiume z cejla odtrgnolo od konferencije páriške. — Taljánsko ravnitelstvo, z váraša Fiume, je, med velkov sloveznostjov, slüžbeno prekđalo

váras gen. taljánskomi Grazzioni. — Orlando pa, predsednik ministeriuma taljánskoga, je slüžbeno gorpozvao Kun Bélo i preporóčo vobranbo naše sovjetrepublike prebiválostvo taljánsko vu váraši Fiume.

Držánje Finsko (Finov).

Komissár rususki zvünešnji poslov je priznao slüžbeno držávo finsko 14 ga dn. m. febr. 1. 1919.-ga. Ino je zagvüšao njéno samostálnost. Zdaj pa li próti vsemi tomi, poslála je Finska truppe regulárne protiv Rusije. Rusija je gori vzéla boj z Finskov, štera túdi kakti Románija oslepljena slüžbenica Entente. Rususka vláda je slüžbeno oznánanila protivljenje svoje za té nerávde volo i vüpa se, da nerazumenje se skoro po mérnóy póti bode rejšilo.

Jugoslávija. — Austrija.

Z Klagenfurta (Cellovci) nam glásijo od bójne z med Jugoslávie i Austrije. Jugoslávi so brezi gorpovedanja premérja napádnoli našo stražno, graničársko vojsko. Ino so porínoli naše nazáj próti záhodi od Völker Platz (platz národov). V drügim mestaj naše fronte smo ostro nazáj zbíli (Jugos áve). Več smo ih zarobili. Nadale nam glásijo, ka se je na cejloj bojnoj liniji ponovilo vojsküvanje pešije i velka strelba štükmi. Kraj váraša Hainburga so naši jugosláve pobíli, ki so na to, zgüбивši dosta mrtvih i splazeranih, nadale ostavíli mašinske pükše nazáj i dosta streliva — nerédovno pobegnoli.

Pošta.

Od B. Štefanna smo dobili pismo. Želejš, ka ti náj odgovorimo, glej: 1. Náprej nos š samo posta brblanja, dela nemestna, te ogrízávanja, štera nemajo níkše podloge. (Takšega kaj človek samo zná pri vini brblati, — a tí ne veš, ka zdaj nesmi piti vino, zvün betežnika, — či si ti túdi (betežen) znám pri (pameti!) — te ti nikaj več ne bodem pravo). 2. Mi tó vse sámi túdi známo, ka trbej národí-našemi — brezi tvojega popejvanja.

Ostani ti samo sam sebi modrijáš!!!
Vredništvo.

Smehšno.

Pekeo — sekulácija.

— Či te se i naduže tak oponášali, te gvüšno v pekeo pridete!

— Nikaj se ne bojim, ár sam próti ognji sekulerani.

Pekeo i ščrbínava baba.

-- Jaj jaj! — ka de z menov či v pekeo pridem — je javkala edna stára mati.

— „Nikaj se ne bojte — jo je potroštao nekák — vi gvüšno ne pridete v pekeo, ár je popisano, da de tam jokanje i zobno škrípanje, — ví pa nidt ednoga zobá ne mate; tak vas nanč notri ne püstíjo, ár vas ne bodo mogli nücati za škrípanje...

Natus.